СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 112. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 15. мая, 1928. VOL. XXXVI. No. 112. Jersey City, N. J., Tuesday, May 15, 1928. THREE CENTS.

КОНҐРЕС УХВАЛЮЄ ВИДАТКИ НА БЛИЗЬКО 4 МІЛІЯРДИ

СЕНАТ ЗА ПОДАТКОМ НА КОРПОРАЦІЇ НА 12 І ПІВ ПРОЦ.

ВАШИНҐТОН, 13. мая. — Сімдесятий конґрес ще не скінчив своєї сесії, а уже понаухвалював ріжні видатки, які разом виносять близько 4 міліярди долярів, та й на сьому ще не конець, бо ще богато важних проектів вижидає конґресової ухвали.

Сенат ухвалив, що корпорації мають платити податок до висоти 12 і пів проценту від своїх приходів. Палата послів пробувала обнижити сей процент до 11 і пів.

З ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АҐІТАЦІЇ.

МЕЛОН ВИСТУПАЄ ЗІ ЗАГАДОЧНОЮ ЗАЯВОЮ ЗА ГУВЕРОМ.

ВАШИНҐТОН, 13. мая. — Провідники републиканської партії постановили на своїх зборах одноголосно вибрати секретаря скарбу Мелона на провідника краєвої републиканської конвенції у Канзас Ситі, що має іменувати републиканського кандидата на уряд президента Злучених Держав.

При тій нагоді Мелон заявив, що він уважає секретаря торговлі Гувера кандидатом, який найблизче підходить до ідеалу кандидата. Рівночасно він висказав надію, що президент Кулидж стане кандидатом, якби противники Гувера не захотіли за ніяку ціну вступити. Ся заява викликала в політичних кругах ріжні здогади; спеціяльно не розуміють натяку на Кулиджа та пояснюють його в сей спосіб, що Кулидж усе таки думає ще кандидувати.

Докладнійші обрахунки жертв на передвиборчий фонд Гувера показують, що він виносить уже коло 300,000 долярів.

Дальші донесення з ріжних стейтів про правибори й вибори делеґатів на конвенції великих партій показують, що Ал. Смит і Гувер далі добувають собі більше делеґатів, як другі кандидати.

Серед демократів повстав рух проти Ал. Смита; деякі визначні провідники демократичної партії хочуть не допустити до його номінації через поміщенне в демократичну плятформу точки проти проґибіції; се зробилоби кандидатуру Смита неможливою, бо Смит відомий як противник проґибіції.

ДАЛІ ВИТАЮТЬ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

ШИКАҐО, 13. мая. — У суботу місто Шикаґо витало гучними демонстраціями летунів Бремена. Барон Гінефельд був так умучений маршом, що аж потребував лікарської поради. Звідси летуни поїхали до Милвокі, котре, як відомо, має богато Німців, і тут вони дістали також гучне приняття.

ПРЕДСІДАТЕЛЬ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ НА КОНВЕНЦІЇ КРАВЕЦЬКОЇ ЮНІЇ.

ВИСТУПАЄ ОСТРО ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

БОСТОН, 13. мая. — На вчорашному засіданню конвенції Межинародної Юнії Жіночих Кравців виступав з промовою Вилієм Ґрін, голова Американської Федерації Праці. Він заявив, що американські юнії не думають толерувати в себе комунізму. Він заповів, що Американська Федерація Праці буде відкликати чартери кождому відділови, котрий покаже нахил до комунізму. Він висказав надію, що юнія жіночих кравців „вичистить хату" сама без допомоги Федерації Праці.

АМЕРИКА ПОЗИЧАЄ ЗА ГРАНИЦЮ ВЕЛИЧЕЗНІ СУМИ.

ВАШИНҐТОН, 13. мая. — Після обчислення департаменту торговлі американські позички для заграниці на підприємства виносять більше, як позички котроїнебудь другої держави. До недавна ще Анґлія позичала більше, але тепер Америка побила й її.

Протягом послідних 7 літ Злучені Держави вложили поза границі краю 6 міліярдів 836 міліонів, тоді як Анґлія за той самий час уложила тільки 4 міліярди 121 міліон долярів.

Заграничні інвестиції виносять 5 процент всіх американських інвестицій.

ВИБУХ У РОБІТНИ ВБИВАЄ 4 ОСОБИ.

КОКОМО, Індіяна, 12. мая. — У підприємстві Фридлин Лондрі в сьому місті вибух нині рано паровий маґель. Вибух убив на місци 4 робітників, а 6 робітників покалічив дуже тяжко. Вибух завалив цілий будинок.

ДІВЧИНА ДАЛА СОБІ РАДУ З РОЗБІЙНИКОМ.

НЮ ЙОРК, 13. мая. — Вчора сполудня при виході з одної стациї підземної зелізниці в Бруклині на панну Ельну Юселіюс напав з револьвером у руці якийсь розбишака та казав собі віддати всі гроші. Дівчина замахнулася на нього рукою та вліпила йому такий поличник, що сьому відхотілося вже грабувати. Він став утікати, але публика кинулася за ним навздогін. Його остаточно зловив один полісмен та відставив на полицію. При ньому ще найдено револьвер.

НЕВМІСНІ ПЕРЕГОНИ.

ІРІ, Па., 13. мая. — На одному перехрестю публичної дороги з тором Пенсилвенійської зелізниці, два авта захотіли перегнати зелізничий поїзд. Наслідок був такий, що оба авта попали під поїзд. Згинуло 5 осіб, а 8 віднесло тяжкі покалічення.

53 ОБЖАЛОВАНИХ ЗА КОНТРРЕВОЛЮЦІЮ.

МОСКВА, 11. мая. — Аж 250 сторін має акт обжаловання, звернений проти технічних робітників в Донецькім басейні, яких обжаловують о контрреволюцію. Кажуть, що вони були в змові з давними власниками копалень, що живуть тепер за границею, і побирали від них платні та ділали на шкоду совітів. Розправа розпічнеться у вівторок.

ПРЕМІЇ ЗА МЕЛІОРАЦІЮ ПІСКІВ ТА ЯРІВ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Наркомзем встановив певну премію за роботу в справі меліорації пісків та ярів. За першою премією видаватиметься сільсько-господарські машини і знаряддя вартістю до 200 карб., або грошеві нагороди на такуж суму. Крім грошевих і натуральних премій видаватиметься також дипльоми.

Премії призначатиметься тільки за такі роботи, що їх почато не раніш 1917 року. При цьому лісові та садові культури повинні мати не меньще 5 років, а виноградники і трави не меньш 3-х років.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМЯТОК СТАРОВИНИ.

Всеукраїнський археольоґічний комітет готується провести цього року низку розкопок. На Прилуччині буде досліджуватися словянське городище й скитські могили на Сумщині — скитську культуру на Зіновіївщині — памятки скитсько-сарматської доби, а на Поділлі висінені на скелях давні релєфи. Підчас розкопки студенти-учасники археольоґічних експедицій на Сумщині й Прилуччині вивчатимуть памятки українського мистецтва: архітектуру, народнє мистецтво, різьбарство, то-що.

ДОБРИЙ СИНОК І ДОБРА ЖІНКА.

Недалеко села Сужейніце (Польща) знайшли страшно покаліченого трупа. Показалося, що це селянин Бартик, та що замордував його рідний 16-літний сивок, до чого хлопчину підмовила його рідна мати, жінка вбитого.

ВПЛИВ ЖІЛЬ ВЕРНА.

Із французького міста Амієн приїхали у Париж два 15-літні хлопці, що ходили по крамницях і купували сила ріжних предметів до подорожі: білля, харчі, парфуми, несесери. Коли вони брали на залізниці білети 1-ої кляси в Орлеан, один поліцай задержав їх і завів у комісаріят. Там вони розплакались і заявили, що вибирались в Америку до Індіян, начитавшись Жіль Верна. Один із них „позичив" собі крадькома у батька 10,000 фр. і з цим капіталом хлопці рішили зазнати пригод, змальованих улюбленим письменником. Покищо вони вернулись до хати, де складуть родичам справоздання із своєї подорожі в Париж і назад.

ДОНЕЦЬКИЙ СКАНДАЛ.

До Москви повернула вже спеціяльна комісія, що під проводом голови Центр. Комітету Союзу гірників провірювала стан донецьких копалень у звязку з арештуванням німецьких інжинірів. Звіт цеї комісії, складений у Кремлі, викликав величезну сензацію та збентеження. Виявилося, що вину несуть тут не чужинецькі інжинири, але погана адміністрація радянської господарки, брак всякої дисципліни серед робітників та самоволя професійних союзів і місцевої радянської влади. Супроти такого несподіваного висліду перевірки рішено в Москві вислати на Донеччину нову комісію, яка тим разом провірилаб діяльність ДПУ в Донецькому басейні.

КЛЄРИКАЛЬНА МАФІЯ ПРОТИ ШЕВЧЕНКА.

Західно-українські клєрикали з кожним днем підносять висше голову. Пізнати це можна по їх органі „Нова Зоря", котрий попав тепер під вплив таких типів як колишній атеїст др. Назарук до спілки з д-ром Томашівським. У політичних справах стануни вони на чисто угодовому становищі, а тепер намагаються піднести свої впливи на суспільність. Останніми часами появилася у цьому часописі стаття, звернена проти культу Шевченка з підкресленням, що Шевченко — це безвартісний поет, який не заслугує на ніяке виношення. Це становище „Нової Зорі" викликало спротиви навіть серед міщанської преси.

АРЕШТУВАННЯ ПО СЕЛАХ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Хоча до громадських управ відбулися правильні вибори і села скрізь повибирали своїх заступників, уряд не хоче признавати в деяких випадках тих виборів. Діється це тоді, коли населенню вдалося перевести справді свідомих громадян. Вважаючи це некористним для себе, уряд назначує своїх комісарів. Таке поступовання урядv до краю обурює населення й воно рішучо виступає проти цього. Недавно зайшов такий випадок в селі Вербівцях, городенського повіту, де селяни не приняли наказного комісаря. До села впала поліція і всіх опонентів арештувала. Між арештованими є місцеві учителі. Польська преса назвала це масовим актом терору.

ДОСЛІДИ ҐЕОЛКОМУ В ДОНБАСІ.

З доручення Ґеолкому проф. Ганеєв переводив великі дослідні роботи в Донбасі. З дослідів виявилося, що розміром вугільних запасів Донбас займає тепер восьме місце в світі. Запаси ці в Донбасі становлять 60,000,000 тон; 37,000,000 антрациту, а решта мягкий вугіль. Запаси антрациту в Донбасі перевищують запаси всіх вугільних басейнів Европи й Америки.

СЕЛЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КИЇВІ.

З ініціятиви Київського Райпаркому в Київі незабаром відкривають селянський університет.

Поширений плєнум Київського Райпаркому ухвалив відпустити на будування університету 8,000 карб.

На думку плєнуму університет треба створити за типом робфаків, при чому на викладачів запросити кращу київську професуру. В університеті має навчатися 1500 слухачів — селян. Навчання відбуватиметься в неділю. Це дасть можливість селянам найблищих сіл одвідувати його. Слухачів прийматимуть віком від 23 до 45 років.

НАША ПОСОЛКА.

Одинкова посолка Марія Яворська, директорка жіночої учительської семинарії у Львові, на сторінках „Дзенніка Львовского" характеризує посолки і сенаторки теперішнього сойму і сенату. Перших є 8, других 3. Українці мають одну посолку (п. Мілену Рудницьку-Лисякову) й одну сенаторку (п. Олену Кисілевську). Про нашу посолку ось як висловлюється п. Яворська: „З нових посолок звертає увагу п. Мілена Рудницька-Лисякова, завзята Українка, жінка з визначним політичним талантом, енерґійна заступниця жіночих прав. Викладає вона педаґоґіку в жіночій учительській семинарії у Львові і є визначною учительською силою".

ДОКАЗ „РІВНОПРАВНОСТИ".

В характеристичний спосіб доказала своє розуміння рівноправности анґлійська суфражистка і соціялістка Сільвія Пенкгорст. Вона незамужна, бо вважає, що подружжа є неволею для жінки, але перед самим Різдвом, 23. грудня, уродила дитину, хлопця. З сим одначе вона зовсім не крилася, а оголосила се в часописах такими словами: „Сільвія Пенкгорст оповіщує, що вродився їй син, Річард Кейр Петік Пенкгорст". Вона каже, що не вірить в подружжа, але хотіла дитини і найшла собі дитину і що нікому не скаже, хто був батьком тої дитини.

РІК ТЮРМИ ЗА СТАТТЮ.

Апеляційний суд у Варшаві затвердив присуд окружного суду в Варшаві, яким засуджено Тадея Веняву Длуґошевского, редактора часопису „За Вольносць", на рік тюрми за поміщення статті, в якій накликувалося до повалення істнуючого в Польщі устрою.

ДОРОГИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Референт публичних робіт інж. Мілауц висловився, що як жупні такі сільські дороги зовсім не заслугують на назву доріг. Така отже є думка про стан доріг на Закарпатті навіть представника влади, під зарядом котрого ця справа знаходиться.

ЯК ПОВСТАЮТЬ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ „КОСЦЮЛКИ"

ВІДБИРАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ ПРИ ПОМОЧІ ПОЛІЦІЇ І ВІЙСЬКА.

ЛЬВІВ (почтою). — Всі польські газети з обуренням оповідають про таку подію: В Синевідську Вижнім побудовано римо-католицький, польський костел. Тому костелови відступила Громадська Рада 25 морґів ґрунту. З передачі отої землі на власність костелови захотіли Поляки зробити велику параду. Та понад 2,000 місцевих селян зробили з тої паради великий протест, не допускаючи до віддачі тої землі в польські руки. Положення стало так грізним, що стягнено поліцію зі всіх дооколичних місцевостей. Але й це було невистарчаючим. Затрівожена поліція стягнула ще дві компанії війська зі Стрия. Аж військо розігнало обурене населення, арештуючи велике число місцевих Українців.

(Синевідсько Вижне, це наше українське село, замешкале братами-Бойками. Це дуже свідоме село. Синевідські Бойки були віддавна відомі як знамениті торговці овочами. Мали свої крамниці по цілій Галичині. Річ ясна, що Польща не дала там вибрати своєї громадської ради і вона була там іменована, згл. урядував там як і по других громадах іменований старовством „урядовий комісар", що був Поляком. Отака „громадська рада" віддала 25 морґів на костел, а населенне, річ ясна, пішло протестувати проти такої господарки народнім добром з боку громадських зайдів).

КИТАЙ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПРЕЗИДЕНТА КУЛИДЖА.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ УРЯД ПИТАЄ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ, ЩО ВОНИ ДУМАЮТЬ ПРО ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ ВОЄННИЙ КОНФЛІКТ.

ШАНГАЙ, 13. Мая. — Голова Ради Націоналістичного Уряду переслав през. Кулиджеви ноту, в якій повідомляє його про події в Тсінан-фу, де японські війська вбили 3. мая китайського комішонера для заграничних справ і дали тим вчинком причину до завзятих боїв між японським а китайським військом.

Нота повідомляє далі президента, що Японія висилає з кождим днем чимраз більше війська і переводить окупацію китайської провінції Шантунґ. Наприкінці проситься президента о відповідь щодо цего, що думає Америка про ті події.

Сей крок уважають на загал просьбою о американську інтервенцію, бо ситуація дуже грізна. Японці скріпили залогу в Тсінан до 14.000 люда. В послідних боях згинуло понад 2,000 Китайців. Все те викликує велике напруженне.

НАЦІОНАЛІСТИ ДОХОДЯТЬ ДО СТОЛИЦІ.

ШАНГАЙ, 13. мая. — Північні війська евакуують столицю Пекін і відходять в напрямі Манджурії. Загальна думка, що націоналістичні війська займуть столицю в дуже скорому часі, не стрічаючи ніякого опору.

В РОСІЇ ПЯНСТВУЮТЬ.

ЗАТЕ РЕЛІҐІЙНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ЗРОСТАЮТЬ, А З НИМИ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ, АНТИСЕМІТСЬКІ І ДРУГІ — ВОРОГИ СОВІТІВ. ТАК КАЖЕ БУХАРІН.

МОСКВА, 13. мая. — На Конґресі Комуністичних Молодечих Орґанізацій говорив Бухарін про велику небезпеку з боку алькоголю. Він сказав, що в Ленінграді робітники пють більше як за царських часів. 15% заробітків робітники пропивають. Це велика небезпека для комунізму. Рівнож говорив і про другі небезпеки. На перше місце поставив церкву. Казав, що церква взялася рівнож за орґанізацію молоді та що її орґанізації дорівнюють числом комуністичним. Бухарін замітив, що сектанський релігійний рух зростає, бо обнимає яких 30,000,000 членів. Релігійні секти ведуть сильну боротьбу з алькоголізмом і через те здобувають ґрунт між селянством. Вони є отже великою небезпекою для комунізму, а попри них не треба забувати на другі небезпеки, як антисемітизм і націоналізм, що підкопують комуністичний державний устрій.

БУДЕ БІДА З ЖНИВАМИ.

МАЛО ЗАСІЯЛИ. ПІЗНА ВЕСНА. У ПОЛЬЩІ РІВНОЖ НЕМА ДОБРИХ ВИГЛЯДІВ НА ЖНИВА.

МОСКВА, 13. мая. — Московська „Правда" зачинає розбирати економічні відносини совітів і з жахом глядить на сегорічні жнива. Бо в осені засіяно небагато. Вправді пущено в рух 16,000 колективних фарм, але це невистарчаюче. До того весна припізнилася. Зі всіх сторін, особливо з України доносять, що заповідаються дуже погані жнива. Селяне це чують і не віддають державі збіжа. Держать його на тяжкі часи, яких надіються.

До того і з сусідної Польщі доносять, що там з засівами катастрофа. Зливи і холод не допускають до весняних обрібок. Не буде отже де поратуватися на случай голоду.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ РІШАЄ РОЗВАГА

В послідній комунікаті Обєднання знаходимо цікавий матеріял, зібраний і пересланий Обєднанню з рамени Центрального Комітету допомоги жертвам повені. Матеріял той є відповіддю Центрального Комітету на запит Обєднання, чому Ц. К. задержав зібрану в Америці грошеву допомогу, призначену для потерпівших від повені. Ц. К. подає факти, що розділ допомоги в грошах показався невідповідним, бо були випадки, що люде несли гроші прямо до коршми і там пропивали. Тому Ц. К. рішив за зібрані ним гроші закупити збіжа і роздати його аж в часі переднівку, коли то, як всім нам відомо, панує по селах найбільша нужда. Ц. К. подає цілу низку фактів, якими доказує, що зібрані в Америці гроші можна би ще краще зужиткувати, колиб дати з них допомогу поодиноким кооперативам, які в навіщеній повінню території стоять перед банкротством, бо селяне не можуть сплатити довгів, що в них позатягали. А банкротство кооператив означує велику катастрофу для нашого не тільки економічного, але й народнього життя в краю. Бо кооперативи дають прибіжище для найбільш активного, можна сказати, революційного елементу в краю. Та Ц. К. змушений числитися з американським голосом і тому зужиє американські жертви тільки на закупно збіжа, щоби не давати ріжним несовісним людям матеріялу до наклепів.

Річ ясна, що ніякий демагог не мав би відваги глянути правді в вічи так, як це зробив Ц. К. Як інституція, що обгорнула своєю сітю цілий край, що має за собою загальний авторитет, а при собі совісних і відвічальних людей, могла вона поступити так, як наказує поступити розвага, досвід і розум. Вона могла зі всієї сили ратувати нашого селянина, а заразом піднести такі факти, яких би не відважився піднести ніякий народній „крикун". Ц. К. знав, що коли він проголосить такі сумні факти, що зібрані і роздані деяким селянам гроші пропадають в шинкаря, то це ніякого розумного чоловіка від жертвенности не відтягне. Бож якраз страшна нужда і розпука та темнота жене нашого селянина до коршми і каже йому пропивати останній цент. Штука отже зібрати жертви, але й велика штука їх розділити, бо через невідповідний розділ допомоги людей дуже часто деморалізується. Тому саме в таких справах треба поступати розважно, треба визнаватися в відносинах і мати над всім контролю. А перевести це може у великих розмірах з успіхом тільки велика центральна організація, що має добре наладжений апарат, авторітет і великий гурт добрих і чесних людей, готових до помочі. Вона одна може видержати наклепи ріжних демагогів, що будуть її очернювати і розбивати роботу, по рецепті: „Вміли ми зібрати, будемо вміли вислати і розділити, кому треба", або: „Пани забрали, а до селянина все одно не дійде".

„ФАКТИ, ЩО ВАРТІ НАЙПИЛЬНІЙШОЇ УВАГИ"

Під таким заголовком харківська ґазета „Комуніст" в 81 ч. подає про результати обслідування стану комітетів незаможних селян по тульчинській окрузі, на Поділлю, та грушівському сільському партійному осередку в Могилеві. Це обслідування перевели на спеціяльне доручення центру місцеві екзекутивні орґани большевицької партії на Україні. Факти подані з того приводу у пресі представляють дуже ясно та докладно образ села на Україні.

Як відомо, Москва, щоб поділити українське селянство на кілька ворогуючих поміж собою таборів, опирається в цій розкладовій роботі на спеціяльно утворені нею згадані комітети незаможних селян, звані коротко КНС. Сі комітети малиб обєднувати бідних селян, селянський пролетаріята, кромі сього уряд протеґує селян середняків і нацьковує і бідняків і середняків на заможних селян, „куркулів". Подібну політику на селі провадила московська партія і в Росії давніше, але не бачучи жадних наслідків такої політики, змушена була „комбеди" (комітети бідноти) розвязати.

Зате на Україні, де селянство протягом пяти років під гаслом незалежности орґанізовано боролося проти окупаційної армії Москви, КНС мають далі ослаблювати відпорну силу села проти чужої влади. Тому московський комунізм, поки його панування на Україні, буде вести таку розкладову політику серед нашого селянства, бо, зрештою, мусить вести, щоб далі панувати.

Як здійснюють комнезами це завдання?

Тому сливе три роки переведено основну реорґанізацію всіх комітетів, бо виявилося, що вони обєднують ворожий владі елемент; які два міліони членів сих комітетів зредуковано тоді до 500 тисяч, означено докладнійше функції комітетів та скріплено нагляд партії над їх діяльністю.

Та не минуло й трох років з того часу, як у Харкові знову піднялася метушня, мовляв, справа з комнезамами на Україні стоїть зле!

Щож конкретно показало обслідування діяльности КНС в Тульчинській окрузі?

З 166 тисяч селянських господарств цієї округи до КНС увійшло 19,900 господарств (12%). З 72 тисяч незаможних (звільнених від податку) до комнезаму належить 6,634, себто 9%. Отже, як зазначує з сумом названа ґазета, КНС це „бльок усіх кляс села". Більшість в орґанізаціях КНС складають середняки та заможні селяне, зовсім не бідні. Це процентово представляється так: незаможних 32%, середняків 40%, заможнійших 22%, членів колективів та тих, що не провадять сілького господарства (елемент для большевиків непевний) — 6%. Тому й у президіях КНС незаможних 26%, середняків — 51%, заможних — 16, членів колективів та безгосподарних — 7%. Зазначує також, що скількість незаможних у провідних орґанах що року зменьшується, а відповідно збільшується скількість і вплив заможних.

З комнезамів здебільшого поповнюється апарат сільрад, кооперативів, машинових товариств, хат-читалень і т. д. Дотичні відомости, зібрані по селах Тульчинської округи, так само мало підносять дух большевиків.

Серед членів сільрад незаможних, членів КНС, тільки 11%, в правліннях кооперативів незаможних — 25—32%, середняків — 39—50%, заможних — 25%. Сама ґазета робить з цих даних висновок, що „найбільш повно представлені в сільрадах та кооперації середняки та заможнійші селяне". Висновок дійсно убийчий для цілої системи та політики, чужої інтересам нашого села партії.

Тепер прослідимо за пресою про ту роботу, яку ведуть КНС; може вони, хоч і з таким невідповідним складом, вірно творять волю орґанізаторів. Вихоить, що ні. Бо коли щось і роблять, то своєї роботи не погоджують ні з писаними інструкціями ні з наказами згори. „Президії сільських КНС, як правило, не провадять жадної орґанізаційно-політичної роботи серед членів КНС". „Коли й бувають звіти керовників радянських чи громадських орґанізацій, то резолюції ухвалюються здебільшого „спокійні", щоб нікого не образити, виносяться „побажання", які залишаються на папері". Так пише дословно „Комуніст" у ч. 81. Така сама робота ведеться і по районних КНС. По 4-х районних КНС за 14 місяців було проведено 60 засідань, а на них заслухано 267 питань, з яких орґанізаційних 198, господарських — 39, культурно-освітних — 7, про роботу серед мас — 4, ріжних кампаній (по наказу з центру) — 19. „Не все ґаразд з нашими комнезамами" зітхає справоздавець. Так дійсно не все гаразд для чужої партії та чужої влади на нашій Україні — можна повторити за ним.

Коли поширити висновки результатів цього обслідування на цілу Радянську Україну, то крах большевицької політики на селі стане очевидним фактом. Над цим фактом, який вартий дійсно найліпшої уваги, слід добре подумати. Покищо треба зазначити, що мимо всіх старань большевиків українське селянство цілою масою протиставиться чужій йому владі та залишається при ідеї, яку воно приняло в початках своєї боротьби з окупантом, ідеї нашої незалежности. В слушний час наше селянство засвідчить свою вірність цій ідеї, обєднуючій усі кляси та стани нашої нації на Україні, з більшою відданістю та більш орґанізовано, ніж воно робило за перших пять років боротьби за незалежність України.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ФРАНЦІЇ

Три чверті еміґрантів з колишньої російської імперії та червоного царства, які знаходяться тепер у Франції, знаходяться по великих промислових центрах. Теж саме можна сказати і про Українців, які до 1924. року гнили по таборах у Польщі.

Як перша партія, так і наступні добилися до Франції уже законтрактовані в Польщі на великі металюрґічні фабрики й по прибуттю у цю „республіку" опинилися на правах „кріпаків". Платили мало, робити треба було тяжко, а змінити роботу було неможливо. Мусіли викінчити контракт. Звичайно, научені гірким досвідом, розуміли, що без орґанізації жити тяжко. Отже з початку в Кнютанжі (промислове місто на сході Франції, недалеко фортеці Мец), орґанізувалася громада з гаслом: Єдина, Соборна і Незалежна Республіка. Були, як то кажуть, усі за одного і один за усіх. Дирекція фабрики дуже вороже поставилася до нашої громади, але ми все таки перебороли трудноші, які полягали в тому, що Французи не визнавали Українців, як націю, прирівнювали їх до Москалів, а всіх, хто не визнавав себе Москалем, вважали трохи не бандитами. Пізніше, коли зорґанізувалися громади по інчих містах як: Омекур, Оден-ле-Тиш, Ромбакан та Шалет, в Парижі відбувся зїзд, який мав обєднати ці громади.

Як тепер стоїть справа з тим, не знаю, бо нема тієї отвертости поміж Українцями; кожний думає про себе і життя повернуло в бік.

По приїзді до Франції треба було користатись московськими ґазетами, тай тепер, бо українського щоденника нема і досі, а з французських ґазет не можна було довідатись щось більше про події під московською окупацією. Всі тільки й говорили про потребу української часописи, мріяли, як про щось надзвичайне, але винайти щось, яке розрішилоб це питання, годі було думати, не маючи матеріяльних засобів. Тай що могли зробити ми, малі старі винтики тої машини, що звалася армією У. Н. Р.? Чомусь просто чекали чуда з неба. Нараз пішли чутки, що в Парижі буде виходити українська ґазета. І дійсно, скоро появився тижневик „Тризуб", якого просто розхапали, бо був він по українськи друкований, рідним словом, за яким ми так стужилися.

Але козаки та дрібна старшина не довго тішилися і якось без балачок та обговорювань стали холоднішими до „Тризуба" і зрештою зачали читати тільки декотрі власне, читають усі, та лиш одиниці співчуваючо відносяться до того писання.

Може в наслідок тої холодности виник вдячний ґрунт до розколювання, бо вже в середині 1925. року появилася організація С. У. Г. У. Ф. (Союз Українських громадян у Франції), яка пішла під червоним прапором. За СУГУФ-ом поїхав М. Шаповал і за ним повстали ґрупи „шаповалівців". Отже завдяки „Тризубові", який замісць дати духову їжу морально та фізично змученим воякам Української Армії, не приніс нічого, поглиблюючи пустуту, а подекуди просто розбиваючи нашу єдність, добуту такою дорогою ціною, і яку ми принесли з собою аж у Францію.

Тепер тут богато всяких уґруповань, а навіть гетьманці появилися, але вони, як відомо всім, похожі на той плющ, що не може існувати самостійно, а все присисається до когось. Тому про них нема що й писати.

Більше подрібно не можу написати, бо знаходжусь тепер в санаторії, де лікують від еухіт, а звязків не маю. Бо кому потрібний хорий, коли у кожного на карку своє лихо? Колись нас було багато і всі нами цікавилися, а тепер, коли один... Все одно, хороби в тих умрвах, в яких я тепер находжуся, вилікувавти не можна.

С...,
хорунжий армії У. Н. Р.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(108)

Щоби не ґальмувати й не дезорґанізувати українського руху, особливо військового, я бачив одинокий вихід в скорім поваленні цеі ганебної „інструкції, що могло статися лише наслідком смілого розриву з Петроградом. Підраховуючи нашу не остаточну підготовленість до такого кроку, що мігби викликати навіть збройну боротьбу з Московщиною, я гадав необхідним заснувати відповідний таємний орґан, що перевівби підготовчу працю до такого кроку. З сею метою я. дня через три—чотири по принятті „інструкції" поїхав до тодішнього лідера партії С.-Революціонерів М. Ковалевського. Знайшов його в земельному Комітеті на Рейтеровському перевулкові, де віч-на віч висловив йому свою думку й просив, коли він згодиться взяти на себе труд по орґанізації такого орґану. Він цілком згодився з моїми плянами та охоче взяв на себе орґанізацію комітету, не повідомляючи навіть инших членів Ц. Комітету своєї партії. Вирішено було, що про існування такого комітету будуть знати лише його члени.

За декілька днів перше засідання цього комітету відбулося в кабінеті голови Центральної Ради М. Грушевського, який увійшов в комітет. Крім М. Грушевського в комітеті були: голова Ґенер. Секретаріяту В. Винниченко, Ґенер. Секретар М. Порш, М. Ткаченко, М. Ковалевський, М. Салтан, голова бюра Ц. К. партії С.-Р., С. Петлюра і я.

На засіданнях цього Комітету були намічені приблизно такі принципи дальшої праці його членів. М. Грушевський, як голова Центральної Ради мусів впливати своїм авторітетом на всі ґрупи Центральної Ради, щоби політика їх відповідала завданню підготовки України до майбутньої отвертої боротьби з Петроградом. В. Винниченко, яко голова Ґенерального Секретаріяту мусів провадити так політику Ґенер. Секретаріяту, щоби серед українського громадянства набирати все більших та більших симпатій, одночасно дискредитуючи на Україні петроградську владу. Це мусілоб утворити сприятливий психольоґічний ґрунт серед українських широких мас, необхідний для майбутньої боротьби, коли прийде з Московщиною до заострення конфлікту. Також і сам Ґенеральний Секретаріят мусить бути його головою підготовлений до такої боротьби, щоб бути готовим у відповідний час викликати отвертий гострий конфлікт з тимчасовим урядом. С. Петлюра й я мали своїм завданням найінтензивнішу військову підготовку до збройної боротьби з Московщиною, колиб до такої дійшло. Взагалі час розриву з Петроградом ставився в залежности головним чином від військової нашої підготовки.

М. Порш мусів провадити продовольчу політику так, щоб до рішучого часу в розпорядженню Ц. Ради були відповідні продовольчі ресурси, а також продовольчі бази для української армії, розміщені по пляну, виробленому з нами (С. Петлюрою та мною).

Останні члени комітету мусіли допомогати у своїх партіях комітету проведенням в життя його чергових завдань.

Робота була розпочата інтензивно й підготовка пішла досить прискореним темпом. Можна було гадати, що десь з нового року — на весну найпізніше, прийде можливість рішуче відмовитися від всяких петроградських „інструкцій", не боячись наслідків московських репресій, а також сміло можна буде тоді скликати українські установчі збори. Вже тоді ми не вірили, що російські збори відбудуться в призначений час.

Але наступні події всі наші пляни й карти спутали. Тому, коли прийшло до большевицького повстання в Петрограді в жовтні місяці та до захоплення ними влади, ми були лише в періоді розпочавшоїся підготовки до перебрання всієї влади на Україні в свої руки, а тому покищо навіть у самому Києві не мали ми відповідної військової сили. Таким чином до активної боротьби більш інтензивна підготовка з боку українського лише розпочалась в той час, як з боку московської контр-революції вже довший час велось досить отверто приготовання до боротьби проти всієї революційної демократії, а в тому числі, навіть в першу чергу, й проти українського національного руху. Що контр-революція готовилась до активного походу проти українського національного „сепаратистіческого" руху й навіть уже розпочала перші спроби активного здушення його, від цього не треба було навіть дуже й ховатися, бо московська та „общеруська" рев. демократія ставилась до „решітельних действій проти шовіністіческаво українскаво движенія, что розбіваєт єдінство фронта демократії", прихильно й тут вона йшла нога-в-ногу зі своєю контр-революцією. Невдача виступу Корнілова знищила наростаючу силу контр-революції, спутала карти „общерускої" демократії, збила її з пантелику й на стільки ослабила, що вона уже не змогла боротися у себе проти контрреволюції з ліва, а тому впала, не знищивши українського національного руху.

* * *

З приводу „Інструкції" українські військові маси реагували дуже гостро-вороже. „Інструкція", мов той удар електрики сполошила відразу всіх Українців-вояків. Всі маси його запротестували проти такого „ганебного" (слово, яким [illegible] прозивається у всіх протестах) поступовання тимчасового уряду. Протести проти „шахрайства", „злочинного недодержання умови 3-го липня", ось та форма, в якій вони висловлювали свій протест.

Сотні телеґрам й постанов-протестів запрудили Ґенер. Комітет, Центральну Раду й майже всі вони одночасно в копії були направлені до тимчасового уряду.

Українське військове море захвилювалось з новою силою, з новим поривом. Настрій необхідного найскоршого переходу до рішучої боротьби з Петроградом опанував всім українством. Українським керуючим центрам, щоби не дати вилитися цьому збуреному активному настроєві в анархічні форми, треба було скорше стати на чолі більш активної акції, бо инакше гнів українського вояка поклав би кінець довшій його терплячці й вичікуванню „мирного полагодження взаємовідносин". Тоді воно моглоб піти само до боротьби, минаючи свої керуючі центри.

Атмосфера згущувалася. Настрій необхідности розриву з льоялітетом до Петрограду та повернення знову на шлях революційного будування своєї державности доходив свого кульмінаційного пункту. Але тут трапився виступ Корнілова, що на деякий час відтягнув увагу українських мас від боротьби з „Временним Правительством" і взагалі з московськими революційно-соціялістичними централістами. До того ще зїзд бувших народностей Росії, що відбувся в Києві, та Демократична Нарада у Петрограді, разом з Корніловщиною охолодили значно наростання протимосковської активности й тим затримали самопідготовку українських мас до активної боротьби.

Одночасто з тими факторами зявилася шалена аґітація большевиків, які, вміло використовуючи націоналістичні настрої українського вояцтва, зручно доводили йому, що всі кривди українському національному рухові йдуть з Петрограду лише тому, що там в уряді сидять „псевдо-соціялісти, соглашателі з буржуазією" і т. д. Мовляв, як тільки большевики прийдуть до влади, то Українці не будуть мати перешкод до влаштування свого національного життя, згідно своїм бажанням, аж „вплоть до атделенія". Ця аґітація внесла певний розклад в національний фронт українських мас, що остаточно підорвало їх сили, коли прийшов час стати до збройної боротьби з цими крівавими вовками, що до захоплення влади ходили в овечих шкурах, проповідуючи необмежену свободу, мир і хліб.

Щоби дати хоч приблизну уяву настроїв українського вояцтва, створених інструкцією, дозволю собі тут навести вимки з деяких документів того часу.

Українська фракція Ради Військових Депутатів у Києві ухвалила слідуючу резолюцію ще перед роспублікуванням „інструкції":

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ХОР.

Товариство „Боян" з Бейон, Н. Дж., давало концерт під орудою свого диріґента проф. Палажія. Концерт відбувся у домівці Йонг Вімен Крисчен Ассосіейшен. Про той концерт пише „Bayonne Evening News", Monday, April 30, 1928, слідуюче:

UKRAINIAN SINGING SOCIETY GIVHS BEAUTIFUL PROGRAM AT Y. W. C. A.

Entertainment is Given in Connection With Three-Day Handcraft Exhibition Which Closes This Evening.

A most interesting program was given Friday evening in connection with the foreign hand-card exhibition at the Y. W. C. A. building on West Thirty-second street by the Ukrainian "Boyan" concert.

The numerous visitors who attended were loud in their praise of the wonderful hand work displayed and the beautiful program rendered.

The concert was altogether a remarkable, delightful performance. When John Melnick, well known local resident, introduced Professor Palazy and his choir, he said: "The principals and teachers of Bayonne schools would be surprised to hear and to see that their pupils had attained such high class singing education.

The Ukrainian handicraft exhibit was in charge of V. Yurkowsky, of 324 East Thirty-fourth street, New York City. Mr. Yurkowsky is well known in the United States among Ukrainian colonies for exhibiting Ukrainian handicraft to American people.

In closing the concert and review of the Ukrainian exhibit, J. Melnick give thanks to the commettee of Y. W. C. A. as well as to a commettee of Ukrainian Y. W. C. A., under whose auspices the exhibit was held.

It is understood that Mr. Melnick is going to try to give a concert in the High School and Junior High School for the benefit of the pupils.

Those who are accustomed to conventional operatic and concert methods have always doubted the claim that the human voice is the most perfect of musical instruments cannot do better than listen to the Ukrainian Chorus on Friday evening in the Y. W. C. A. auditorium. Conductor I. J. Palazy handles his choir as one organist handles his instrument, and the choir responds as a perfect and well tuned instrument should, with effortless perfection under the hand of a master. Such choral singing as this is so rare and refreshing that one may well wish for more than two promised appearances.

The Ukrainian Singing Society „Boyan" conducted by Prof. I. J. Palazy, represents the highest possible development of human voices in unaccompanied singing. So perfect is the technique group of singers that it often sounds like a choir of violins and 'cellos, a symphony orchestra or magnificent organ. But the appeal of the Ukrainian Singing Society "Boyan" is so much in the character of its music as in the presentation. It offers not only an entertaiment of the most delightful sort, but its programs have great educational value, for they are made up entirely of folk music. It has a fine human massage that every resident of Bayonne ought to hear.

When the Ukrainian folklore is being interested one seems to see the mighty tigure of the Ukrainian rising with its colossal wealth of youthful and untouched vitality. These songs are full of wonderful tenderness and symphaty, of sweet melancholy, yet they are never weak or colorless, but always possess brightness, buoyancy and a peculiar humor that bubbles over with merriment.

They sing their hymns and canticles which, in part, remind one of Western hymns but with a special coloring that recalls the ikons of Eastern Europe. There are Christmas carols used for serenading beneath the windows on Christmas Eve and also on New Year's. The spring songs, in song suites, have a blending of the pagan and the Christian in them.

The reason for this is to be found in its conductor, Prof. Palazy. He is more than a leader of musical voices, he is a creator of new and strikingly lovely vocal effects. Some of his innovations are of unheard of beauty. There are languishing pianissimos, exquisitely hummed, half heard, half imagined, and there are climaxes of startling power. It is a new style of singing, something more emotional, something closer to human life than the singing of other choruses.

Prof. Palazy plays upon his choir as he would upon an organ, as if handling imaginary keys in space. He opens and closes the stops of his magical music box. He throws back the tenors and draws out the bassos. He depresses the tenors and shows up the contraltos, then he pares them down in their turn. He combines and opposes the thousand unsuspected resources of his human instrument, obtaining absolute pianos and triumphal fortissimos. They vocalize with mouth closed. He is virtuoso, but his singers are virtuosi, too.

Чоловік (іде з жінкою до стації залізничої і несе дві тяжких валізи): Я є за рівноуправненням жінок!

—o—

Батько зі синком жде перед крамницею з дамськими капелюхами.

Синок: Тату, як довго ждатимемо на мамцю?

Батько: Вже не довго, сину! Бачиш іще один капелюх примірить.

—o—

Нинішні дівчата.

— Які ви нині бліді, панно Олю!

— То скажіть мені щось таке, щоби я зарумянилася!

ТА-ТАО ТІ-КУО-ЧУ-І.

З часописів читачі знають, що Китайці бойкотують чужинців, передовсім Анґлійців. Але не всі знають, як той бойкот відбувається. Бойкот провадять шкільні діти. В кождому китайському селі є якась школа, в кождім китайськім місті є теж рід середньої школи з студентською орґанізацією. Всюди навіть найменші школярі називаються „студентами". Їм учителі вбивають у память, що вони потомки китайських „літератів" цісарської доби. Кантонська влада переконалася, що у таких дітей, учеників укрита є енерґія. То передовсім показалося у кадетів військової академії у Вампої біля Кантону. Ті кадети, котрих директором був офіцир Чанґ-Каі-Шек, були основою війська, яке продерлося до Янґ-Тсе-Кян-Ґа, а потім заняло Шанґай. Перед кантонським військом усюди і все ступає вал китайських фанатичних „студентів". Перший крок заворушення все майже робить шкільна молодь, яка процесією переходить селом або містом. При цьому роздають летючки і яскраві пляката. Їх зміст усе протибритійський. Нападають також на „імперіялізм". Це слово висловлюється по китайськи: „Ті-Куо-Чу-І. І для вух Китайця це слово дуже неясне, значить менше більше насилу над чужими націями. Але неясність клича всюди тимбільше є приманчива. Товпа всюди підхоплює клич: „Та-Тао Ті-Куо-Чу-І", що можна би перекласти: „Геть із імперіялізмом!" Другий крок для заворушень товпи міститься в ідентифікації цього клича з Вел. Британією. Чому, над тим не застановляються і це для них не важне. Бесідники грають на пристрастях товпи. Доказом „імперіялізму" Анґлійців є хоч би те, що стараються боронити. Як який Китаєць є ранений підчас нападів на Анґлійців, він уже — герой. Згине від ран, стається мучеником. По Ганкоу ходили жалібні процесії за якогось Вонґа, що сам скочив і набився на британський баґнет. Того Вонґа прославляють на рівні з Леніном „батьком свободи". В такій фазі пропаґанди робиться всякі заходи, щоби викликати якусь подію, якийсь ексцес. Коли такого нема, то треба його придумати. В Ганкоу британські моряки не дали ні одного стрілу. На провінції поширено чутку, що в Ганкоу була страшна різня Китайців. Після поширення таких чуток приходять у провінцію центральні студентські відділи. Куди проходять, усюди викликають заворушення. За ними полишаються сплюндровані і знищені церкви і місії, а Китайці розгорячені кличем „на імперіялістів!" Щойно після такого вступу починається орґанізувати робітництво. Домагаються зменшення годин праці, збільшення платень і контролі над роботодавцями. Коли вони не можуть сповнити домагань, тоді проголошується бойкот. При цьому небезпека загрожує не лише чужинцям, але й усім тим, котрі мають якунебудь звязку з чужинцями, передовсім т. зв. „компрадори", або китайські посередники чужинної торговлі. Тих проголошується імперіялістичними „псами" і вони мусять платити великий викуп, щоби статися „патріотами". Вкінці приходить черга на писарів і службовиків чужинних підприємств. Їм при цьому йде не зле. Хто покине чужинця, дістає добру плату, мешкання і харч. Коли все те зроблено, бойкот чужинців є довершений. Як далеко сягає такий бойкот, на те добрим примірoм може послужити місіонар Ворен. Він прожив 40 літ між Китайцями а як занедужав, ніодин Китаєць не хотів послужити йому. Помер Ворен полишений всіми колишніми приятелями. Китайські шпитальники покидають шпиталі хочби з тої одної причини, що там є бодай один чужинний лікар. Найтяжче хорих полишають самим собі, щоби доказати „ненависть до імперіялізму".

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць квітень 1928 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Барна Анастазія, Мазур Андрій.
В. 8. Антонів Володимир, Антонів Анна.
В. 20. Овчарук Іван.
В. 28. Куцик Анна.
В. 33. Маліцька Катерина, Мельник Анна, Пудик Зофія.
В. 34. Дудущ Григорій.
В. 38. Шефтік Мирон.
В. 40. Солінський Михайло.
В. 44. Мичуда Юрій.
В. 46. Божемський Іларій.
В. 56. Кабала Іван.
В. 57. Чубак Христина.
В. 58. Реміжавський Теодор.
В. 59. Фіняк Михайло, Пашкевич Михайло.
В. 65. Дончак Михайло, Дончак Семен, Дончак Іван.
В. 67. Саміла Микола.
В. 69. Парніцький Евген.
В. 84. Півцьо Стефан.
В. 85. Денесевич Іван.
В. 91. Павлишевська Марія, Процик Іван.
В. 110. Будник Іван, Іваночко Франко.
В. 113. Ґембіль Андрій.
В. 116. Юшкевич Йосиф.
В. 131. Дембоґурський Петро, Дембоґурська Павлина.
В. 134. Хропка Розалія, Пастерик Анна.
В. 135. Шевчук Іван.
В. 141. Мариняк Микола, Мариняк Олена.
В. 142. Дидзик Григорій.
В. 146. Андрушко Іван, Андрушко Юлія.
В. 147. Костелло Михайло, Крупка Панько.
В. 159. Лисик Катерина.
В. 160. Мельничук Іван.
В. 161. Ланьош Марія.
В. 164. Лило Мирон.
В. 169. Фартух Катерина.
В. 178. Бохонок Михайло.
В. 196. Савчин Теодор.
В. 204. Томчишин Наталія.
В. 206. Кузів Михайло, Городивська Анеля, Паньків Текля, Кузів Наталія.
В. 208. Стаднір Марія.
В. 217. Квасниця Зофія, Захарко Лев.
В. 218. Одвар Іван.
В. 221. Марущак Текля.
В. 228. Жилич Анна.
В. 235. Платко Іван.
В. 238. Ульчак Теодор.
В. 239. Піскер Олена, Сидор Аполонія, Сидор Олекса, Воловідник Цецелія.
В. 253. Черняк Катерина, Фіґель Орест, Лашеник Онуфрій, Лашеник Марія, Михалевич Павло, Смолінська Марія, Михалевич Михайло.
В. 259. Курила Григорій, Скородинська Марія.
В. 275. Возьний Владислав.
В. 281. Харов Федь.
В. 289. Турчин Марія.
В. 293. Вальорний Теодор.
В. 294. Баюс Марія.
В. 295. Толочко Ольга, Дорош Марія, Нагребецька Зофія.
В. 299. Перожак Параскевія.
В. 300. Борсук Катерина, Клим Марія.
В. 303. Куземчак Марія.
В. 307. Вутяж Теодор.
В. 312. Білецька Анна, Савчак Марія.
В. 317. Гуменюк Евдокія.
В. 320. Гуменюк Евдокія.
В. 320. Стець Варвара. Стець Франко.
В. 322. Евстахевич Анна.
В. 335. Меленький Антін.
В. 336. Савчак Розалія.
В. 341. Палівода Стефан, Саврун Михайло, Саврун Марія.
В. 342. Скочипець Григорій.
В. 343. Сегень Юрій.
В. 364. Кукіз Григорій, Кукіз Марія.
В. 369. Олексин Петро, Олексин Анна.
В. 373. Кордонова Павлина.
В. 375. Лежняк Яків.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 27. Шумило Іван.
В. 31. Деленько Катерина.
В. 32. Гутник Пилип.
В. 45. Стриковський Дмитро.
В. 69. Семусь Іван.
В. 90. Стелма Іван.
В. 103. Кущаковський Антін.
В. 106. Савків Ольга.
В. 135. Грешко Михайло, Грешко Катерина.
В. 146. Романяк Ілія.
В. 147. Любянецький Андрій, Любянецька Марія, Надбережний Іван.
В. 182. Кметь Іван, Кметь Йосиф, Капусцінський Кондрат, Кметь Кароліна.
В. 213. Лукасевич Антін.
В. 219. Бардич Ілько.
В. 229. Лефковський Фелікс, Вольчак Франко, Зебрук Стефан.
В. 235. Андриц Микола, Андриц Марія, Богаченко Василь, Невойда Павлина, Ратич Василь, Вульчак Григорій, Вульчак Марія.
В. 237. Коцюбан Пилип, Гаврилюк Іван, Коцюбан Розалія, Пірс Анна.
В. 251. Бучик Марія, Дутка Микола.
В. 257. Маланчук Ілько.
В. 276. Столяр Дмитро, Столяр Юстина.
В. 288. Мандзій Іван.
В. 301. Гнатищин Параска.
В. 309. Кінаш Іван, Кінаш Ева, Кінаш Іван.
В. 324. Вишиванюк Анна, Вишиванюк Федор.
В. 370. Скальський Михайло.
В. 388. Радович Михайло.
В. 396. Драґун Теодор.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 42. Зубар Онуфрій.
В. 44. Парубочий Іван, Сташек Марія, Кобрин Михайло, Мазепа Анна.
В. 45. Яник Михайло.
В. 102. Сулій Ілько, Сулій Юлія.
В. 118. Шибінський Микола.
В. 129. Голощецький Іван.
В. 152. Лобур Анастазія.
В. 182. Завада Іван, Завада Ева.
В. 213. Литвин Юлія.
В. 288. Чічерський Данило, Дуць Дмитро.
В. 301. Садовий Петро, Садова Текля.
В. 318. Саюк Василь.
В. 334. Бондра Зузанна, Гуцовська Анна, Чіканська Олена, Роман Анна, Шуґай Марія, Секерак Михайло, Секерак Анна, Ганковська Юстина, Горняк Анна, Кухар Анна, Крівонак Марія.
В. 335. Кохарський Андрій, Кохарська Марія.
В. 345. Менюк Ілько, Менюк Анна.
В. 361. Городицький Ілія, Городицька Ольга.
В. 373. Галів Марія.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 5. Козак Михайло, Козак Марія.
В. 8. Стемберський Михайло.
В. 20. Бодак Тимко.
В. 21. Гайвий Роман.
В. 25. Мостенський Михайло.
В. 26. Шкребенко Микола.
В. 28. Рябець Стефан, Семанців Михайло, Кіцак Анастазія, Шимська Анна, Кіцак Іван, Шимський Микола, Костик Іван, Формусяк Олекса, Костик Анна, Скибяк Олекса.
В. 29. Вайпа Андрій.
В. 30. Скробала Казимир.
В. 36. Гіль Марія, Борашевська Анна.
В. 39. Сіканич Розалія.
В. 41. Беліс Стефан, Морозович Анастазія, Морозович Михайло.
В. 42. Миколайчук Михайло.
В. 45. Лесюк Матвій.
В. 48. Грицко Михайло.
В. 59. Баган Теодор.
В. 61. Спрох Андрій.
В. 64. Ничка Микола.
В. 69. Щур Микола.
В. 73. Сорочка Стефан, Миськів Михайло.
В. 85. Латанишин Яків, Смереканич Павло, Понко Іван, Мамрич Марія, Сусайло Микола, Паращук Данило, Курик Яків.
В. 86. Волф Петро, Стевенський Самуїл, Стевенська Анеля, Нісевич Іван.
В. 91. Лазовська Параня.
В. 100. Плішка Теодор.
В. 102. Сташенко Іван, Щур Теодор.
В. 103. Борис Данило.
В. 104. Курець Іван.
В. 105. Чорний Павло, Росолович Іван.
В. 106. Стаґрет Семен.
В. 108. Кушнір Григорій, Кушнір Олена.
В. 110. Крушельницький Мартин.
В. 113. Строк Андрій, Балабан Юрій.
В. 115. Клюс Іван, Клюс Ігнатій.
В. 122. Гнатуш Теодор, Сасс Марія, Сасс Теодор.
В. 126. Мельник Дмитро.
В. 130. Хоміцький Захарко.
В. 142. Думанський Іван.
В. 143. Микетюк Стефан, Микетюк Ева.
В. 144. Бойцікевич Стефан.
В. 147. Пеппер Августин.
В. 149. Тобяш Йосиф.
В. 159. Терешкевич Ілько, Терешкевич Катерина.
В. 160. Федунка Теодор, Федунка Марія.
В. 171. Чабаранок Іван.
В. 172. Паскульський Михайло.
В. 200. Харчишин Дмитро, Харчишин Параска.
В. 204. Стефанишин Мелянія.
В. 208. Горбаль Микола.
В. 213. Вишиваний Андрій.
В. 218. Гривнак Михайло.
В. 219. Якимів Дмитро.
В. 220. Чорнек Іван.
В. 223. Джуґан Петро, Присташ Михайло.
В. 224. Копцюх Берта.
В. 230. Драгуш Василь.
В. 235. Бобак Павло, Бобак Марія, Андриц Юрій.
В. 239. Петришин Марія.
В. 253. Наливайко Стефан.
В. 259. Піковиц Володимир.
В. 263. Дятлик Микола.
В. 266. Ґоричун Лев.
В. 268. Ґромяк Михайло, Євчун Василь.
В. 269. Петрик Стефан.
В. 282. Митар Григорій.
В. 285. Найдушак Микола, Найдушак Агафія.
В. 304. Ваврів Сенько, Гутник Петро.
В. 311. Міка Стефан.
В. 333. Левіцький Василь.
В. 336. Савчак Розалія.
В. 338. Ґагатко Петро.
В. 339. Скольська Олена, Роман Михайло, Скольський Василь.
В. 342. Чубатій Олекса.
В. 345. Шепот Йосифина.
В. 360. Дмитрук Михайло.
В. 363. Королишин Василь, Луцишин Іван, Кліщ Микола.
В. 369. Цекот Стефан.
В. 370. Рошка Константин.
В. 377. Гнатишак Семен, Бурбан Яків, Олекшак Михайло.
В. 378. Зинюк Василь, Зинюк Анна, Малішевський Адам.
В. 384. Яструбецький Григорій.
В. 385. Друк Анна, Друк Стефан.
В. 396. Хедунок Танас, Катериняк Іван, Пліш Микола, Тимків Василь.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 44. Хомка Йосиф, Хомка Марія, Саюк Василь.
В. 63. Кухтин Іван.
В. 77. Ходан Зофія, Ходан Теодор.
В. 95. Кобрин Михайло, Парубочин Іван, Мазепа Марія.
В. 108. Сулій Ілько, Сулій Юлія.
В. 167. Ґовенчук Іван.
В. 173. Секерак Михайло, Чіканська Олена, Секерак Анна, Ганковська Юстина, Бондра Зузанна, Гуцовська Анна, Роман Анна, Шуґай Марія, Горняк Анна, Кухар Анна, Крівонак Марія.
В. 179. Галів Марія.
В. 182. Зубар Онуфрій.
В. 212. Папа Марія.
В. 219. Копачук Микола Д. Д.
В. 237. Головчак Теодор.
В. 260. Завада Іван, Завада Ева.
В. 287. Литвин Юлія.
В. 298. Одайський Олекса, Бартків Петро.
В. 310. Городицький Ілія, Городицька Ольга.
В. 345. Садовий Петро, Садова Текля.
В. 352. Кінка Андрій, Кінка Анна, Вудний Олекса.
В. 354. Кохарський Андрій, Кохарська Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Дяк Стефан.
В. 34. Козопас Юлія.
В. 38. Адамовський Михайло.
В. 78. Тирнавчук Михайло, Кішко Катерина.
В. 104. Федейко Андрій.
В. 117. Качмар Теофіль.
В. 147. Змінка Павло, Гринишин Кіндрат.
В. 156. Петрик Катерина.
В. 158. Тімо Катерина.
В. 160. Парняяк Іван.
В. 171. Шевчук Вінцентій.
В. 242. Ступай Григорій.
В. 261. Шуст Михайло.
В. 270. Захарійчук Доця.
В. 280. Зінк Михайло.
В. 289. Янош Михайло.
В. 301. Янковський Антін.
В. 309. Фльорко Параска.
В. 317. Лумяненський Андрій.
В. 354. Сечковський Йосиф.
В. 367. Плекан Григорій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,246
В місяци квітні 1928 р. принято нових	112
В місяци квітні 1928 р. принято наново	49
В місяци квітні 1928 р. принято з переступними листами	37
В місяци квітні 1928 р. принято з инших кляс обезпечення	9
Разом	20,453
В місяци квітні 1928 р. суспендовано	134
В місяци квітні 1928 р. відійшли з переступними листами	41
В місяци квітні 1928 р. відійшли до інших кляс обезпечення	10
В місяци квітні 1928 р. померли	23
Разом	208
З кінцем місяця квітня 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,245

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	14
В клясі А.	на $ 250	400
В клясі А.А.	на $ 500	5,846
В клясі В.	на $ 750	887
В клясі С.	на $1000	12,506
В клясі В.В.	на $1500	263
В клясі С.С.	на $2000	80

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	36
В клясі О-1000	на $1000	28
В клясі О-1500	на $1500	3
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	35
В клясі Р-1000	на $1000	50
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	2
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	45
В клясі Е-1000	на $1000	46
В клясі Е-1500	на $1500	1
В клясі Е-2000	на $2000	2
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
	Разом	20,245

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Куляндa Пилип.
В. 24. Ленінська Юлія, Погранична Розалія, Токарчик Юлія, Токарчик Петро, Токарчик Олена.
В. 27. Романишин Віктор.
В. 28. Чуба Кляра.
В. 34. Качай Стефан, Кузан Олена, Кузан Зофія.
В. 38. Душатинська Марія, Душатинський Іван, Душатинська Анна, Фалат Олена, Гулик Йосиф, Гулик Василь.
В. 40. Гаврилів Марія, Гаврилів Зофія.
В. 61. Медвідь Емілія Ольга.
В. 63. Зошак Олена.
В. 65. Бабула Ольга, Бабула Василь, Бабула Марія, Бабула Павло, Шиманська Олена.
В. 91. Павлішевська Стефанія.
В. 112. Волянський Омелян.
В. 113. Ґембіль Іван, Шафран І. Павло.
В. 121. Іванців Петро.
В. 128. Зазуля Стефан.
В. 141. Чорний Іван, Чорний Пилип, Чорна Ольга.
В. 146. Стахович Стефанія, Стахович Ольга.
В. 151. Лаба Петро, Пипюк Евген, Пипюк Мелянія.
В. 152. Фурда Іван, Фурда Михайло.
В. 156. Гопко Геня.
В. 168. Блага Зофія, Блага Катерина, Блага Анна, Блага Сабіна, Блага Ольга.
В. 206. Корнелюк Анна, Кучерявка Розалія, Кузів Марія, Кузів Йосиф Микола, Панків Петро, Сусла Андрій.
В. 212. Канюк Марія.
В. 214. Дорош Петро.
В. 217. Швець Дмитро, Швець Ольга, Швець Іван.
В. 221. Марущак Мирослава, Марущак Іван, Марущак Ірина.
В. 230. Гнатишак Іван, Опалка Анна, Опалка Ольга, Опалка Теодор.
В. 239. Наконечна Ольга.
В. 257. Федович Стефан, Федович Михайло, Коляда Юрій, Жубрид Зофія, Жубрид Анеля, Жубрид Емілія, Жубрид Геновефа, Жубрид Луця, Жубрид Анна, Жубрид Антін.
В. 276. Бутрій Іван, Макар Петро.
В. 292. Масляк Григорій.
В. 297. Махник Василь, Шелестяк Іван, Войтович Марія, Войтович Іван.
В. 308. Хома Михайло, Нищій Юрій.
В. 334. Качоровський Лев, Качоровський Віктор, Когут Стах, Гавриляк Михайло, Гавриляк Катерина, Гавриляк Анна.
В. 336. Дмитришин Іван, Дмитришин Володимир, Ящак Ольга, Ящак О. Наталка, Матішин Одарка.
В. 358. Гречковський Едвард.
В. 361. Івах Григорій.
В. 362. Касперська Марія, Касперська Анна, Кривин Стах, Кривин Катерина, Касперський Василь, Касперський Йосиф, Кривин Григорій, Кривин Франко, Кривин Іван, Кривин Андрій.
В. 364. Кукіз Ольга, Леськів Іван, Леськів Стефан, Леськів Василь, Леськів Олекса.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 31. Деленко Людвік, Деленко Ольга, Деленко Адам, Деленко Михайло, Деленко Марія, Деленко Ярослав.
В. 51. Тиравский Іван, Тиравська Анна.
В. 78. Маційовський Стах, Маційовський Франко, Маційовський Іван.
В. 146. Романяк Михайло, Романяк Володимир, Романяк Ольга.
В. 182. Кметь Михайло, Кметь Анна.
В. 217. Гарасимчук Михайло, Гарасимчук Стефан, Гарасимчук Володимир.
В. 251. Бучек Йосиф.
В. 324. Вишиванюк Григорій, Вишиванюк Петро, Вишиванюк Аделя.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 42. Зубар Лев Микола.
В. 102. Сулій Іван, Сулій Володимир.
В. 288. Чічерський Володимир.
В. 301. Садовий Богдан.
В. 345. Менюк Катерина, Менюк Олена, Менюк Михайло.
В. 361. Городицька Марія.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Свентик Стефан.
В. 5. Козак Пелаґія, Козак Анна, Козак Агафія.
В. 20. Добош Йосиф.
В. 24. Семко Олена, Семко Франко.
В. 38. Саланський Теодор, Жеребний Йосиф.
В. 41. Морозович Іван.
В. 45. Лесюк Теодор, Лесюк Василь.
В. 72. Здерко Іван, Здерко Антін.
В. 85. Кучук Зофія, Латанишин Марія, Паращук Павло, Паращук Марія, Паращук Анна, Павлик Марія, Павлик Стах, Павлик Мартин, Павлик Олена.
В. 105. Чорна Стефанія, Чорний Михайло.
В. 126. Мачужак Марія, Мачужак Петро.
В. 147. Луців Онисим, Луців Мілька, Луців Стефанія.
В. 159. Федорів Марія, Терещкевич Микола.
В. 160. Федунка Стефан, Федунка Анна, Федунка Зофія, Федунка Лев.
В. 162. Медвідь Анна.
В. 200. Харишин Микола.
В. 213. Вишиваний Михайло, Вишивана Катерина, Вишивана Анна, Вишиваний Василь.
В. 239. Петришин Володимир, Петришин Юрій, Петришин Михайло, Петришин Ольга, Петришин Зофія.
В. 264. Тимчак Іван, Тимчак Катерина, Тимчак Михайло, Тимчак Юлія.
В. 336. Дмитришин Іван, Дмитришин Володимир.
В. 338. Ґагатко Юрій, Ґагатко Ліза, Ґагатко Йосиф, Ґагатко Едвард, Ґагатко Іван, Ґагатко Олена.
В. 339. Роман Василь, Скольська Анна, Скольська Марія, Скольський Олекса.
В. 345. Шипот Олена, Шипот Іван, Шипот Микола, Шипот Йоанна, Шипот Марія.
В. 58. Банас Агнес, Банас Михайло, Любінський Михайло, Павляк Марта, Бахоровський Омелян, Бахоровський Олекса, Шаваринський Михайло.
В. 385. Друк Іван, Друк Михайло, Друк Дмитро, Друк Микола, Друк Павло.
В. 396. Федунок Марія, Федунок Олекса, Федунок Теодор, Федунок Стефан, Федунок Ольга, Федунок Петро, Катериняк Зофія, Катериняк Анна, Катериняк Юлія, Катериняк Ольга, Тимків Володимир, Тимків Зофія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 108. Сулій Іван, Сулій Володимир.
В. 182. Зубар Лев Микола.
В. 310. Городицька Марія.
В. 345. Садовий Богдан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 6. Федів Марія.
В. 116. Юськевич Йосиф.
В. 208. Стаднір Марія.
В. 218. Одвард Іван.
В. 307. Витяж Теодор.
В. 396. Федунок Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ИНШИХ КЛЯС:

В. 24. Ленінська Юлія, Погранична Розалія, Токарчик Юлія, Токарчик Петро, Токарчик Олена.
В. 130. Гаврилюк Іван.
В. 209. Коцаба Юлія.
В. 212. Канюк Марія.
В. 297. Шелестяк Ів., Войтович Іван.
В. 367. Антонів Микола.

ПОМЕРШІ ДІТИ.

В. 67. Грибінник Ольга.
В. 137. Дроботій Володимир.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1928 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	12,695
В місяци квітні 1928 р. принято нових	114
В місяци квітні 1928 р. принято наново	23
В місяци квітні 1928 р. принято з переступними листами	9
Разом	12,894
В місяци квітні 1928 р. суспендовано	103
В місяци квітні 1928 р. відійшли з переступними листами	5
В місяци квітні 1928 р. відійшли до повнолітних членів	6
В місяци квітні 1928 р. померли	2
Разом	116
З кінцем місяця квітня 1928 р. в У. Н. С. було дітий членів	12,725

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	11,941
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	784
Разом	12,725

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця квітня 1928 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	32,708
В місяци квітні 1928 р. убуло повнолітних членів	1
В місяци квітні 1928 р. прибуло дітий членів	30
З кінцем місяця квітня 1928 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	32.970

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць квітень 1928 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надалі бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (мая) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця мая 1928 року, то в червні 1928 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци квітні 1928 р. взяли переступні листи, а еще досі не зголосилися до іншого правильно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци маю 1928 р., бо на другий місяць, то є в червні 1928 року стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Кмеційський, гол. рек. секр.

ПРОТОКОЛ

...ЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд ул., Джерзи Ситі, Н. Дж.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛ. РЕК. СЕКР. У. Н. СОЮЗА.

(15)

БІЛЯНС.

Стан чинний.			
Ґотівка	$55,023.23	Фонд посмертний	$89,471.57
Морґечі	46,100.00	„ адміністраційний	28,969.66
Бонди	17,318.00		
Разом	$118,441.23	Разом	$118,441.23

Стара резерва Молодечого Союза	16,055.23
Рахом маєток Молодечого Союза	$134,496.46

Звіт Друкарні Свободи.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	$ 5,610.41	Липень	$ 6,456.96
Серпень	5,496.52	Серпень	7,659.49
Вересень	7,349.54	Вересень	5,254.01
Жовтень	6,167.16	Жовтень	5,588.88
Падолист	5,962.70	Падолист	7,648.61
Грудень	12,386.29	Грудень	13,803.06
Разом	$42,972.62	Разом	$46,411.01

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Ґотівка з кінцем червня 1927 р. остала	$12,030.47
Прихід за 6 місяців	42,972.62
Разом	$54,003.09
Розхід за 6 місяців	46,411.01
Ґотівка з кінцем грудня 1927 остає	$ 8,592.08

Ґотівка знаходиться.

N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J.	$7,985.76
В підручній касі	606.32
Разом	$8,592.08

Маєтковий стан друкарні.

Ґотівка	$ 8,592.08
Вартість книгарні	18,809.55
Вартість машин і т. ин.	15,694.32
Депозит	100.00
Разом	$43,195.95
Довг до У. Н. Союза	3,000.00
Власний маєток	$40,195.95

Звіт з контролі Сиротинця-Захисту.

З кінцем 30. червня 1927 р. ґотівка остала	$26,517.83
Чистого приходу за 6 місяців, то є від 30. червня до 31. грудня 1927 р.	7,325.84
Загальний фонд Сиротинця з кінцем 31. грудня 1927	$33,843.67

Повисша ґотівка знаходиться в слідуючих банках:

State Bank, Linden, N. J.	$29,268.36
State Bank, Linden, N. J., check acc't	4,575.31
Разом	$33,843.67

Вп. п. члени гол. уряду У. Н. Союза!

Ми, як головна контрольна комісія, сповняли те, що було нашим обовязком зробити.

Контролю за минувший рік ми відбули на днях від 6. до 11. липня 1927 року, котре то справозданнє було вже проголошене в органі Свобода, а за другий піврік, то є від 1 липня до 31. грудня 1927, перевели ми контролю на днях від 23. до 28. січня 1928 р. Як першого так і другого разу контрольна комісія провірювала всі виплати ріжних фондів, асиґнати, банкові книжочки, чеки, так звані банкові стейтменти, морґечі, бонди в волтах і проценти. Таксамо контрольна комісія провірювала діловодство завідателя Свободи з доходів, розходів і всіх виплат, які входили в обсяг Свободи. Як першого так і другого разу контрольна комісія знаходила всі льокації фондів, а головно льокації ґотівки в банках по фондах в повнім порядку.

Також контрольна комісія провірювала діловодство Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза зі всіх впливаючих жертв на ту ціль, котре вів п. Уґорчак, касієр і фінансовий секретар. Контрольна комісія знайшла се діловодство у взірцевім порядку.

Також в місяці липни на засіданню контрольної комісії контрольна комісія вирішувала справу Др. Братуся, бувшого гол. радного У. Н. Союза, котрого на рїчнім засіданню Гол. Уряду У. Н. С. дня 18. лютого 1927 виключено як з членства так і з головного уряду через суд головного уряду. П. Братусь вніс апеляцію до гол. контр. комісії, з домаганнєм привернення йому позбавлених прав. Ту справу контрольна комісія вирішила в той спосіб, що привернула Братусеви членство в У. Н. Союзі, а що до виключення з гол. уряду контрольна комісія затвердила присуд мирового суду головного уряду.

О. Шараварко, Г. Пипюк, О. Рекрут, контрольори.

(Дальше буде)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ШЕНАНДО, ПА.

На Рідну Школу та оборону невинно засуджених.

Посилаю $10.00, які прошу поділити нарівно на Рідну Школу та оборону засуджених польським судом. $5.00 від мене, $5.00 від Петра Ониська з Шенандо, Па.

О. П. Середа.

БРИСТОЛ, КОНН.

На оборону невинно засуджених.

Засилаю $16.00 на оборону невинно засуджених польським судом двох Українців. Жертви зложили: І. Баран $2.00; М. Мельник, І. Ковальчук, І. Прухницький, О. Каламін, Т. Кінаш, Г. Данилів, Т. Герасим, М. Пеленський, М. Зазуляк, А. Стасюк по $1.00; А. Бойко, С. Данилевич по 75 ц.; В. Панчишин, В. Мочурат, Г. Бубрин, М. Савяк, І. Бубрин по 25 ц.

Гроші переслано через Обєднання.

Жертви збирали: І. Ковальчук, І. Прухницький.

КЛІВЕЛЕНД, О.

На оборону засуджених.

На спільнім свяченім Бояна і молодої банди при церкві св. Петра і Павла дня 22. квітня с. р., зібрано на оборону невинно засуджених $25.00: о. Лев Левицький $5.50; П. Головчак $2.00; А. Білоокий, Н. Пелехатий, С. Королько, В. Леськів, М. Соболь, А. Спішак, Н. Данилюк, П. Толочкевич, А. Коґут, Г. Гаврик, І. Гаврик, В. Цвірчак по $1.00; М. Смільчак, П. Волянський, І. Мовчко, Н. Гусар, Марія Горяк, Марія Єнджеєвич, В. Кобилянський по 50 ц.; Н. Н. 75 ц.; Н. Н. $1.00; Капраль 25 ц.

Гроші переслано через Обєднаннє.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

З гаївок на рідний край.

Заходом Жіночого відділу Укр. Америк. Горожанського Клюбу 22. березня с. р. відбулися гаївки. Підчас забави зібрали $12.50, а п. Анастазія Фішер додала 50 ц., що склало суму $13.00. Гроші ці поділили на три частини: $7.00 на оборону невинно засуджених, $3.00 на пресу „Сурма" та $3.00 на „Українського Революціонера".

Гроші вислано через Обєднання.

Гаврил Туркевич, бувш. У. С. С.

ТЕАТР ТА КІНО.

„Лест Команд".

Підчас мого побуту в Петербурзі довелося мені бути одного разу на представленю, що носило українську назву. Песа була з українського життя, написана автором Українцем, а звалася „Вій". Немало я здивувався тоді й мoже десять минут простояв коло афіша, не можучи повірити власним очам. Ще далеко до початку я сидів на бальконі нетерпляче поглядаючи в бік сцени. Навколо мене не чув ні одного українського слова, навпаки: лунала тверда московська „реч". Не міг я зрозуміти, як ті молоді люди будуть слухати українську оперету.

Нарешті завіса відсунулася. І щож довелося почути? „Вій" по московському. Москалі не зробили гріха супроти автора. Вони чесно переробили одно з оповідань „На хуторах близь Диканьки", але слухати не було можливости. Наче хто ляскав по вухах нагаєм, або лаявся останніми словами. „Звучная руская реч" калічила твір Гоголя і я зайвий раз переконався, що Гоголь, як московський письменник о сто голов нижче. Одним словом: я бачив страшну карикатуру й не досидівши й кінця першого акту, покинув театр і довго ще не міг позбутися неприємного чуття.

* * *

Приблизно таке саме чуття приходиться переживати, коли бачиш постановки американських артистів з життя Москалів. Як Москалі в Петербурзі приймали „Вія" за дійсну постановку, а типи, витворених там, за справдішні, так і Американці, дивлячись, такі песи тут приймають за чисту монету.

Особливо в „мувінґ-пікчер". Нема тижня, щоб не йшла якась нова картина з життя Москалів і треба признати, має попит, а деякі не сходять тижнями з екранів ліпших театрів на нюйорськім Бродвею. Але тут приходиться зустрічатися з тим самим, що і в Петербурзі. Американці, не знаючи Московщини, укладають фільми, тратять кольосальні гроші і вкінці-кінців такий фільм не дає правдивої уяви про життя Москалів. Найяскравішим прикладом того може служити фільм „Лест Команд". (Послідний приказ), що більше місяця демонструвався на Бродвею. Сценарій взято зі світської війни на російському фронті підчас революції, а пізніше з життя Голивуда, столиці фільмової продукції в Америці.

По змісту московський великий князь командує армією на фронтом. Жовнірі мало бояться за жорстокість, офіцири стаються льокаями, а сам великий князь не видно, щоби турбувався фронтом. Коли має приїхати цар, великий князь наказує військам прибути в запілля для параду і здіймає частини з фронту. Звичайно, це дурниця. Такого не могло бути в Росії навіть за царів.

Пізніше до князя приносять пашпорт на перегляд. Того теж не могло бути ні при яких умовах. І низка інших дрібниць, які власне творять фільм, не відповідають дійсности.

Хто хоче бачити знаменитy гру артиста Дженінґса, американські умови праці в Голивуді, той найде у фільмі богато цікавого. Але шукати побуту московського війська — годі. Фільм під цим зглядом не відповідає дійсности й хто хотівби мати уяву про московську армію, мати її не може, бо то все видумане, а хто знає — тому буде вертати з душі. Американцям власне цікаво знати щось про Московщину і вартобі було показати. Показати ту страшну голу правду, яка нищила російських жовнірів далеко більше ніж сама війна. Показати те страшне приниження й безправство жовніра й азіятську жорстокість Москалі-інтеліґента. Коли юрба розстрілює прихильників князя, то у глядача може скластися думка, що вони невинні.

Через цілий фільм офіцири показані коректно вихованими людьми, яких розстрілювати не було за що. Тимчасом офіцири вели себе часто-густо непристойно й жорстоко. Сього на фільмі не можна бачити.

Нарешті поводження самого князя з юрбою.

Ні один російський князь фронту й не нюхав, а з початком революції вони були в Петербурзі, опікуючись своїми коханками, а не державою. Наконець смерть князя так само не є правдивою. Так міг померти що найбільше вимковий патріот, а князі ніколи патріотами не були й умирати так не вміли.

Мимо всіх додатків на фільм дивитись приємно, завдяки грі артиста Дженінґса, де він зайвий раз показав можливість артиста та володіння тайною трансформації.

В. Б.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВІННІПЕҐ, МАН., КАНАДА.

Про виступ п-ні С. Крушельницької.

З міста Иорктону, в провінції Саскачеван, поїхав я на день 20/4, до Вінніпеґу, де в Інституті Просвіти мав відбутися концерт нашої славної співачки п-ні Крушельницької, наших гордощів, так належалобися всім нам казати. Ми повинні так говорити, раз тому, що шановна співачка дійсна слава українському народові, а по друге, що у нас так мало дійсно заслужених людей, котрі зі свідомістю і любовю репрезентувалиби наше ймення перед широким культурним світом.

Якжеж з її концертом у Вінніпеґу? Сам концерт випав дуже гарно. Співала пісні: італійську, німецьку, еспанську, й англійську. Це була перша часть програми.

Шановні читачі цих стрічок, вибачте, що я не музичний критик, отже не зможу критично аналізувати; я відчував лиш душею і скажу лиш, що в незрозумілих для мене чужих словах чужих пісень я розумів життя, яке пробивалося в голосі співачки. В зміст тонів вона вкладала свое єство.

На другу часть концерту складалися пісні українські, як: Як би мені, мамо, намисто, Ой в полі садок, Ой нагнувся дуб високий; В неділеньку в ранці. Всі пісні виконані були по майстерськи, з природним жіночим делікатним чуттям, питомим нашій славній артистці. В таких хвилях Українці слухачі мусіли собі пригадувати, що воскресає зпід звуку рідної пісні давний спомин Рідного Краю, рідних піль, садів, шум високого дуба. В тих Українців, що вродилися тут, збуджує вона пiснею якусь таємничу любов до того поневоленого нашого, для них неначе казочного раю — України. Концерт був переплітаний скрипковим сольом п. Ґрінке та співом хоровим під проводом п. Балешти.

В своїм концерті шан. артистка-співачка віддзеркалювала нам нашого великого духа, про котрий, на жаль, ми самі, Українці, дуже мало маємо поняття. Видно ще з того, що на концерті і так мала саля Інст. Просвіти майже до половини була порожня. Реклама була рішучо за слаба. В самий час, коли мала артистка приїхати, конфлікти між товариствами зробили до тої міри, що се рівалости засліпленю. В розмові, яку я мав з одним з передових вінніпеґських громадян, довідався, що аранжери бажали осягнути більше ніж душевний ефект. Вони мали право зробити це, однак при відповіднім злагідненю загальних непорозумінь булиби мали шанси.

Репортер дневника „Фрі Прес", котрий був там присутній, жалував в рецензії, яка я нагоди концерту була на другий день поміщена, що незрозуміли було запхати таку славну співачку в такий куток і не показати її перед ширшу англійську публику. Взагалі англійські часописи дали надзвичайно добрі оцінки, а присутні англійські гості були дуже вдоволені.

По концерті була спільна пращальна вечера. Сталось, що я не міг бути присутний, та передати устний привіт шан. артистці від українських фармерів з західних прерій, однак ті, що приїхали на концерт за 300 до 500 миль, витали її мовчки в своїх серцях. Я оцінюю це краще ніж копицю голословних фраз.

В. Семець, Иорктон, Саскачеван.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН С. ПОМОНЯТИ, ПОВІТ РОГАТИН, ГАЛИЧИНА.

Дорогі Родимці! Кличе наше село помогти їм збудувати Народний Дім, читальню та школу і чи не соромно нам не відгукнутися на той заклик? Вже другий рік минає, як отримали ми відозву, а чи помогли вже, як належиться?

Наші брати в рідним краю вже довезли матеріяли на будову і мають дати по 30 злотих ґотівкою; не вжеж ми лишимося глухими і не відозвемося? До сього часу жертви зложили: І. Грабар $25.00; Маланка Курпіта $20.00; Каська Марушій $20.00; Д. Марушій, П. Мальців, Гануська Хорів, С. Бойко, Т. Чоперий по $10.00; А. Гарматюк, Г. Вальчук, Орина Поліщук, М. Малєнович, І. Шмидий, П. Чопик, Г. Мілєнтович, Катерина Мазурик, В. Гучинський, Д. Кишенюк, Д. Чопик, Катерина Проневич, П. Сеник, Н. Бойко, Я. Бойко, П. Максимків, В. Грабар, Галинка Александрович, Маланка Возна, Феська Генеда по $5.00; Олена Рабосон $3.00; Каська Слободзян $2.25; В. Гарматюк, І. Ячетнюк, М. Владика, І. Микитин, І. Влчинський, М. Мисюк, І. Іващишин, П. Грабар, Анастазія Каричак, С. Курпіта по $2.00; Явдоха Чопик, Олена Наумик, Т. Розшевний, Ґлорія Гора, Марія Владика, С. Серачин, Д. Клищий, М. Притула, І. Стиский, Ольга Чопик по $1.00; К. Зеньокевич 50 ц.

Зі забави, що відбулася дня 9. жовтня було чистого прибутку $35.75.

Гроші вислані на руки комітету в с. Помонятах, рогатинського повіту.

М. Савка.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20. мая, в год. 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Гали, 1950 W. Erie St., при Робей ул. Обовязком кожного члена прийти на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. На мітінґу будеться приймати нових членів без вступного, тож проситься членів приєднати зі собою нових кандидатів. — Павло Хомин, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".